

XIV. évf. 5. szám
2024. május

Komárom-Esztergom vármegyei könyvtárszakmai folyóirat
(A Téka Téma utódja)

<http://kemlib.jamvk.hu>
<http://epa.oszk.hu/02700/02762>

Kiadja a TMJV József Attila Könyvtár

2800 Tatabánya, Fő tér 2. **Felelős kiadó** Mikolasek Zsófia igazgató

Felelős szerkesztő: Mikolasek Zsófia

Rovatvezetők: Fábián Ildikó, Márku Mónika,
Mikolasek Zsófia, Suller Ildikó Tünde

Műszaki szerkesztés: Török Csaba

ISSN 2062-5782

Tartalom

Határon Innen - Határon Túl, III. Zöldkönyvtári Konferencia, Zöldkönyvtári módszerek, szolgáltatások, környezettudatosítás a gyakorlatban – FORISEK TÍMEA, JAMK	3
Megyei körkép	5
Van-e a fotóknak illata? – NÁSZ JÁNOS, JAMK	5
Tatabányán járt a füredi lány – FÁBIÁN ILDIKÓ, JAMK.....	5
JólLét nap a testi-lelki harmóniáért – TARJÁNNÉ TIHANYI TÍMEA, JAMK	6
Negyven éves a Makám – MACHER PÉTER, JAMK	7
Gyermekek, lányok, asszonyok – FEKETSNÉ KISVARGA ANITA, JAMK	8
Debreceni kollégákat láttunk vendégül – MÁRKU MÓNICA, JAMK	9
Csírák és rügyek bűvöletében, áprilisi Helyi érték a JAMK-ban – MÁRKU MÓNICA, JAMK	10
Költészet napi könyvbemutató – GÁBOR KITTI, GÁTHY ZOLTÁN VÁROSI KÖNYVTÁR, DOROG.....	10
Bencze László kiállítása – GÁBOR KITTI, GÁTHY ZOLTÁN VÁROSI KÖNYVTÁR, DOROG	11
Értékeink nyomában 2. – GÁBOR KITTI, GÁTHY ZOLTÁN VÁROSI KÖNYVTÁR, DOROG.....	12
Lázár Ervin vándorkiállítás – HÁMOSNÉ SZŐKE ANNA, ESZTERGOM	12
KSZR körkép.....	13
Új helyen a KemGuru olvasótábor – FÁBIÁN ILDIKÓ, JAMK.....	13
Hét esztendő a könyvtárban – MANDUSITZ ZSUZSANNA, CSOLNOK.....	14
KITEKINTŐ	15
25. Internet Fiesta PRO: értelem és érzelem zárókonferencia – MAGALÁNÉ KOVÁCS ANDREA, JAMK	15
GYEREKSAROK	16
Anyák napjára szeretettel! – SULLER ILDIKÓ, JAMK.....	16
Tavaszi programok a komáromi gyermekkönyvtárban – DEÁK ANIKÓ, KOMÁROM	16
Helytörténet, honismeret	18
Újabb kutatási eredmények Tata történetében – MACHER PÉTER, JAMK	18
Könyvajánló: Szabenyi István: Elnémított sorsok – MACHER PÉTER, JAMK	19
A majki kolostor művészettörténete (előadás beszámoló) – MACHER PÉTER, JAMK	19
Könyvtári sajtófigyelés	21
2024. április	21

Határon Innen - Határon Túl, III. Zöldkönyvtári Konferencia

Zöldkönyvtári módszerek, szolgáltatások, környezettudatosítás a gyakorlatban

FORISEK TIMEA, JAMK

A zöldkönyvtári mozgalom egyre inkább teret hódít a könyvtárak világában, és ennek jeleként idén is megrendezésre került a **Határon Innen – Határon Túl III. Zöldkönyvtári Konferencia**, amelynek fókuszában az ökológiai rendszerváltás állt.

Az eseményt **Mikolasek Zsófia**, a tatabányai József Attila Könyvtár igazgatója és **Bencsik János** országgyűlési képviselő nyitotta meg. A konferencia házigazdája **Nász János** ökológiai szakreferens és Zöld Ág díjas főkönyvtáros volt. Összefoglalójában ismertette a zöldkönyvtári hivatás megalakulását és az eddig elért eredményeket, kiemelve azok fontosságát és hatékonyságát.

Mikolasek Zsófia (Fotók: JAMK)

A konferencián olyan kiemelkedő szakemberek osztották meg gondolataikat és kutatási eredményeiket, akik elkötelezettek az élhetőbb környezetért és jövőért.

Az előadások sorát **Lányi András** nyugalmazott egyetemi docens, humánökológus indította el, aki inspiráló gondolatokkal szolgált. Politikai ökológiát oktat az egyetemen, és fő mottója, hogy az olvasás és tanulás a legmeggyőzőbb eszköz az ökológiai szemléletváltáshoz. Felhívta a figyelmet arra, hogy a hagyományos tudás megtartása és átadása kulcsfontosságú a jövő generációi számára. A civilizációs válság és az ökológiai válság összefonódása miatt sürgető, hogy az emberek elkezdjenek változtatni életmódjukon és gondolkodásmódjukon. Kikkel lehetne elvégezni ezt a rendszerváltást? Milyen időbeli keretek között lenne hatékony? Nos, erre a kérdésre is választ kaptunk: az Egyén (ÉN), hogyan határoz és dönt, mit tesz annak érdekében, hogy ez a szemlélet pozitív irányban megváltozzon. Elvileg erkölcsi lények vagyunk, akik felelősséget éreznek nemcsak saját maguk, de a következő nemzedék iránt. Ezt az erkölcsi maga-

tartást és hozzáállást kell az emberekben és közösségekben megerősíteni. Lányi András érdekes és provokatív gondolatai inspirálták a résztvevőket arra, hogy új megközelítéseket találjanak a kihívásokra és lehetőségekre.

A konferencia másik nagysikerű vendége, **Antal Miklós** ökológiai közgazdász, az MTA-ELTE Lendület ÚJ Vízión kutatócsoport vezetője, szintén lenyűgöző előadást tartott a konferencián. Ő a cselekvési és kommunikációs lehetőségeket helyezte előtérbe az ökológiai rendszerváltás kontextusában. Antal Miklós átfogóan vizsgálta, hogy hogyan lehetne a tudományos eredményeket átültetni a mindennapi gyakorlatba, és hogyan lehetne hatékonyan kommunikálni a változások fontosságát és szükségességét a társadalom szélesebb rétegei felé. Érdekes és megdöbbentő adatokkal szolgált az ökológiai válság alátámasztására. Szó volt a légszennyezés növekedéséről, a hulladékanyagok nagymértékű felhalmozásáról, a csökkenő biodiverzitásokról. Azt azonban leszögezte, hogy az embereknek nagyon nehéz változtatni a mai felgyorsult és információra, újdonságokra éhes társadalomban.

Antal Miklós

Az előadások után a résztvevő könyvtárak küldöttei kerekasztal-beszélgetésen mutatták be sajátos ökológiai szemléletüket és munkájukat. A tapasztalatok megosztása és az ötletek cseréje elősegítette az inspirációt és az együttműködést a zöldkönyvtári kezdeményezések terén. Egybehangzóan kijelentették, számukra a könyvtárak azért öko szemléletűek, mert könyvek vannak benne. Ami természetesen nemcsak a könyvek fizikai meglétét jelenti, hanem a könyvekben megrejlő kincset: A TUDÁST.

A kerekasztal résztvevői:

Szabadkai Városi Könyvtár: Berényi Eszter, Bognár Irén

Szinnyei József Könyvtár, RévKomárom:

Bajnok Éva, Bernadeta Kóósová, Fabó Mária, Jenei Gabriella, Jónás Vaszily Tímea, Kocskovics Reczai Lilla, Risdorfer Katalin, Takács Tímea, Török Ágnes

Beregszászi Járási Könyvtár: Varga Éva

Mezőgecei Könyvtár: Vári Katalin

Székelyudvarhelyi Városi Könyvtár: Gálovits Rózsa-Emese, Szabó Károly

Gödöllői Városi Könyvtár és Információs Központ: Istók Anna, Tóth Gabriella

Illyés Gyula Könyvtár, Szekszárd: Liebhauser János, Kaposi Ildikó, Kotogán Mariann, Kovács Norbert

Anton Bernolák Könyvtár, Érsekújvár: Kovačicová Gizela

Óbudai Platán Könyvtár: Pőcze Márta

Pécsi Tudományegyetem ETKK: Regele Tímea

Kiskunfélegyházi Petőfi Sándor Városi Könyvtár: Abonyi Szilvia, Tóth-Kovács Nikolett

A konferencia zárásaként mindenki kipróbálhatta zöld workshop keretében az újrahasznosított anyagokból készült kreatív játékokat. Köszönet illeti a József Attila Könyvtár Gyerekkönyvtári Osztály dolgozóit **Suller Ildikót és Zantleitnerné Szebenyi Zsuzsannát**, akik kreativitásuknak és elhivatottságuknak köszönhetően újabb élményekkel és ismeretekkel gazdagították a konferencia résztvevőit.

Természetesen nem csak ők, de a József Attila Könyvtár valamennyi dolgozója odaadón részt vett a sikeres konferencia megszervezésben. Hálás köszönettel tartozunk feléjük, hogy a 2010 óta elindított zöld könyvtári szemléletet magukénak érzik és példamutatásukkal a környezetükre is hatást gyakorolnak.

A konferencia összességében világossá tette, hogy az ökológiai szemlélet és az olvasás kézben járnak. Ahogyan Lányi András fogalmazott, az olvasás és tanulás nemcsak az egyéni fejlődést szolgálja, hanem az egész társadalmat képes átalakítani az ökológiai kihívásokra való

válaszként. Meggyőzően állította, hogy bár a változás kihívásokkal teli, az emberiség számára létfontosságú lépéseket kell tenni az ökológiai egyensúly megőrzése érdekében. A zöldkönyvtári mozgalom pedig egyre fontosabb szerepet játszik ebben a folyamatban, elősegítve a tudás átadását és az ökológiai tudatosság növelését. A konferencia izgalmas és inspiráló fórumként szolgált mindazoknak, akik érdeklődnek a fenntarthatóság és a környezetvédelem iránt. A résztvevők új ötleteket, perspektívákat és kapcsolatokat szereztek, amelyek hozzájárulhatnak a zöldkönyvtári mozgalom további fejlődéséhez és hatékonyságához.

Zárásként pedig Neil Armstrong 1969-ben elhangzott történelmi mondatát idézném:

„Kis lépés egy embernek, de hatalmas ugrás az emberiségnek.”

Az idézet a most élő embereknek szól, akik a változtatni szeretnének az ökológiai szemléletükön és szívükön viselik a jövő nemzedékeinek sorsát...

Van-e a fotóknak illata?

NÁSZ JÁNOS, JAMK

Április 5-én egy különleges fotókiállításra invitáltuk látogatóinkat, olvasóinkat. Az Analóg Fotóművészeti Csoport bemutatkozó tárlata azért is lehet érdekes mindannyiunk számára, mert a digitális világ korszakban egy hagyományos technikát alkalmazó művészeti ág képviselőiként ragaszkodnak a fotózás klasszikus megközelítéséhez.

Analóg alkotók

Másrészt az alkotók legtöbbje vármegyénkhez kötődik és ez egy prioritás könyvtári filozófiánkban. A csoport jelenlegi tagjai az egykori *Kép-Szín-Tér* gárdájából álltak össze, gondolták újra magukat. Dallos István megnyitójában nyomatékosította azt, hogy digitális korunkban a technika áldásának köszönhető szinte mindenki tud egy géppel, telefonnal olyan képeket készíteni, ame-

lyek már-már súrolják a művészi hatást. De a nagy kérdés az, hogy mennyire van ebben az alkotó művész. Mert a fotózás bizonyos aspektusból művészet. Analógia itt azt jelenti, hogy a szemlélők közül az alkotó másképp érzékeli ugyanazt, mint mások és úgy ragadja meg a maga pillanatát hogy mintegy alkotójává válik a történetnek, életet visz belé s így osztja meg velünk a megragadott élményt. Így megvan a lehetőség arra, hogy a hagyományos technikára visszatérve akár fekete-fehéren is tudják a lehető legjobb mértékben befolyásolni a végső megjelenést. A csoport tagjai, Bognár Ágnes, Dallos István, Jánosházi Eszter, Lang Ágnes, Lipcsei István, Szigeti Kovács Krisztina, Tarján Sándor képei a végtelenségig értelmezhetőek, olyan nem direkt alkotások, amelyek a természetről, tájról, a településekről, személyekről szólnak. Van-e a fényképeknek, fotóknak illata? Erre a gondolatra fűzte fel Dallos István fotóművész mondanivalóját. Az Analóg fotóművészeti csoport elmondásuk szerint lehetséges világokat kínálnak cserébe nekünk szemlélőknek a magunk saját és közös világunkból. Továbbgondolva Dallos István mostani sorozatát: *(Szívünk csücske Tatabánya)* visszhangozhat analóg bennünk Szívünk csücske ez a kiállítás!

Tatabányán járt a füredi lány

FÁBIÁN ILDIKÓ, JAMK

Az olvasóink körében manapság **Karády Anna** a legnépszerűbb író, aki 2024. április 23-án látogatott el a vármegyei könyvtárba. Az írónő nemcsak a nyomtatott, de az elektronikus könyvek (e-bookok) tekintetében is rengeteg rajongóval rendelkezik, amit a kölcsönzési statisztikák is igazolnak. A Füredi-sorozat és a Zserbó szerzőjével **Opálka Tamara** kolléganőnk beszélgetett a könyvekről, magánéletéről és tervekről.

A találkozón megtudtuk, hogy a jogász végzettségű Anna igazából soha nem készült tudatosan írónak, noha tinédzser korában az ő fiókjában is akadt azért néhány vers és novella, ahogy sokunkéban. Szabályozottan, saját maga által felállított keretek között élte az életét, igyekezett minden feladatát tökéletesen ellátni, családot

alapított. De a sors végül mégiscsak az irodalom felé terelte és megszületett *A füredi lány* ötlete. Vagyis inkább lepergett Anna szemei előtt egy film, amelyből végül a regény keletkezett. Hiszen az író először végigjátssza a fejében a történetet, majd elkezd az adatgyűjtést levéltárakban, könyvtárakban, könyveket és újságokat bújva, szakértőkkel beszélve, hogy minden élethű és valóságos legyen a könyveiben. Talán ez a perfekcionizmus is közrejátszott abban, hogy az Álomgyár Kiadó rögtön ajánlatot tett a regény megjelentetésére, amint elolvasta a kéziratot. Az író igazán szerencsésnek mondhatja magát, hiszen máshová el sem küldte az írását, vagyis tizenkilencre lapot húzott és bejött. Ahogy az olvasóknak is a történet, mivel a megjelenését követően a kötet rövid időn belül az eladási lis-

ták élére került és töretlen a népszerűsége még ma is. Vajon annak is köszönhető a siker, hogy a főhősnő, Almássy Anna valójában rendelkezik a szerző főbb jellemvonásaival, és egy talpraesett, kedves, modern lány, aki nem fél a kihívásoktól? Vagy talán a titok abban rejlik, hogy Oroszy Mihály egy olyan férfi, akire mindannyian vágyunk? Ezt igazán csak az olvasók tudják eldönteni.

És ha már a hősnőnél tartunk: Anna elárulta, hogy jelenleg egy olyan könyvön dolgozik, amelynek főszereplője egy igazi harcos, egy nagybetűs FÉRFI, akinek a 15-16. század viszontagságaival és az első szerelemmel is egyaránt meg kell majd küzdenie a regényben. Izgalmas kihívás a szerző számára, hogy ezúttal az ellenkező nem „bőrébe bújék” az alkotási folyamat során, hiszen a főhős szemszögéből láttatja majd az eseményeket. A kötet megjelenése őszre várható, de addig sem maradunk újdonságok nélkül. Hamarosan megjelenik ugyanis A füredi lány hangoskönyv változata, és már körvonalazódik a regény megfilmesítésének terve is. Mivel Anna időközben kitanulta a forgatókönyvírás mikéntjét is, elképzelhető, hogy nem csak konzultánsi szerepet kap majd a forgatás során.

Karády Anna és Opálka Tamara (Fotó: Fábíán Ildikó)

De most még a rajongóknak be kell érniük a Fiumében játszódó *Zserbó 2.* részének olvasgatásával, amely jelenleg is folyamatosan kölcsönzésben van nálunk. És marad az izgalmas várakozás az új történetre, valamint a találgatás, vajon ki is lesz a titokzatos főszereplő.

JólLét nap a testi-lelki harmóniáért

TARJÁNNÉ TIHANYI TÍMEA, JAMK

A Léleksegítő Alapítvány Kék madár közössége hagyományteremtő céllal 2024. április 28-án JólLét napot szervezett a Puskin Művelődési Házban.

Fotó: Tarjánné Tihanyi Tímea

A programot Péntek Szilveszter, a Léleksegítő Alapítvány elnöke nyitotta meg, köszöntőjében az alapítvány új céljairól beszélt. Sugár Gabriella a Kék Madár Közösség alapítója örömmel tájékoztatta a hallgatóságot a Magyar Vöröskereszt Komárom-Esztergom Megyei Szervezetével és az önkormányzat támogatásával kialakítandó Kék Pontról, amely alap funkcióin túl, már

a nem tanköteles korú autisták számára is támogatást biztosít, segítve munkába állásukat.

A megnyitót követően az Óvárosiak Őszikék Nyugdíjas Klubjának női táncsoportja mutatkozott be, fergeteges előadásukkal vidám hangulatot varázsolván a nagyterembe. Rövid szünetet követően bemutatásra kerültek az aznapi program kiállítói, az intézmény helységeiben és udvarán tartandó programok. Így mindenki érdeklődése és ízlése szerint válogathatott a jobbnál jobb lehetőségek közül, melyet nem csak megnézhetett, hanem ki is próbálhatott.

Könyvtárunk a különböző programokhoz kapcsolódó szakkönyvekkel és ajánlókkal fogadta az érdeklődőket. Könyvtári standunk látogatói között szép számmal akadtak olyanok, akik figyelmét megragadta egy-egy érdekes könyv, melyet a könyvtárban bókászva talán észre se vettek volna. A foglalkozások résztvevői viszont örömmel fedezték fel, hogy ismereteiket a korszerű szakkönyvek által tovább bővíthetik.

A JólLét nap számos testi-lelki harmóniát támogató tevékenységbe engedett bepillantást:

A Népmese Pontban hangtálas felhangolással indította a napot Schubert Zoltán, majd „A rossz

hír, hogy repül az idő. A jó hír, hogy te vagy a pilóta” címmel tartott előadást Csiszár Bea, HR és szervezetfejlesztési tanácsadó, life és business coach.

Különleges hangulatú hangszeres vezetett relaxációban merülhettek el azok, akik Fodor Elvira jógaoktató foglalkozására regisztráltak. Az intézmény kertjében Rektor Orsolya, jóga és Chi Kung oktató tartott Chi Kung bemutatót.

A közönség találkozhatott Németh Angéla stílustanácsadóval, Kulman Lilla természetkapcsolat-facilitátorral, stresszkezelési szakemberrel, aki „Természetkapcsolati saját élmény és landart” címmel tartott előadást.

Heizerné Auer Erika illóolajok használatával kapcsolatban adott tanácsot az érdeklődőknek. A látogatók megismerhették pultjánál az illóolajok kozmetikai és gyógyászati alkalmazását, hatását a testre és a lélekre.

Negyven éves a Makám

MACHER PÉTER, JAMK

Krulik Zoltán a *Makám* együttes vezetője volt az áprilisi Új Forrás est vendége. A rendezvény elején Jász Attila „Csendes Toll”, az Új Forrás főszerkesztője röviden bemutatta a lap áprilisi számát. A borító és az illusztráció Méhes Károly író, költő munkája. A lapszámból kiemelte még Gál Ferenc és Wirth Imre verseit, valamint Földes Györgyi tanulmányát.

Krulik Zoltán meghívása azért is volt aktuális, mert az általa alapított Makám zenekar idén ünnepi fennállásának negyvenedik évfordulóját. Ez alkalomból az együttes február 22-én koncertet adott a Magyar Zene Házában, szeptemberben pedig a Nyitott Műhelyben fognak játszani. Krulik Zoltán elmondta, hogy az évforduló során technikailag nehéz lenne összehozni a zenekar egykori tagjait, ezért inkább a jelenlegi tagokkal játszanak régebbi Makám dalokat. A Makám együttesnek tizenöt évig tartott az ún. hangszeres korszaka, azóta énekel is a zenekar. A hangszeres időkben négy-öt lemezt jelentettek meg. Krulik Zoltán a jelenben is fontosnak tartja lemezek kiadását, mert szerinte így válik kézzelfoghatóvá a munkájuk. A Makám vezetője dalszövegíró és zeneszerző is egyben, leginkább a kortárs költők verseit szereti megzenésíteni.

Édesanyja 2000-ben bekövetkezett halála után Krulik Zoltán érdeklődése a családtörténet irányába fordult. Az írással pedig tíz-tizenöt éve kezdett el foglalkozni. Végül Mártonffy Marcell irodalomtörténész és Jász Attila biztatására írta

Salamonné Helter Erika, színelmélet és színterápiás szakember, terapeuta, okleveles rajzvizsgálati szakértő, az Aranykezek művészeti csoport, életmódklub vezetője kreatív foglalkozást is tartott. A közös alkotás még a kisebb gyerekek érdeklődését is felkeltette.

Tanácsadással várta az érkezőket Szórád Ildikó dietetikus, sportspecifikus dietetikai szakember, Komlósy Dóra vegán táplálkozási tanácsadó, Gengeliczky Hella gyógymasszőr, fizikoterápiás asszisztens, Szabolcs Andrea, Acces Bars kezelő, illóolaj-tanácsadó, az Alternatív egészségmegőrzés oldal működtetője.

A program lehetővé tette a közönség számára, hogy bepillantást nyerjen a testi-lelki harmónia megteremtését támogató tevékenységekbe, rátehláljon arra, amely hétköznapijaiba könnyen beilleszthető. A nap tapasztalatai és a visszajelzések alapján ez egy olyan új kezdeményezés, amit a jövőre nézve mindenképp érdemes folytatni!

meg két önéletrajzi regényét. *Az utolsó papírpülőt* nyolc, az *Anyakönyvet* négy év alatt készítette el. Az írással eltöltött éveknek azért tulajdonít jelentőséget, mert Horatiusnál olvasta, hogy kilenc évig érdemes egy munkán dolgozni. Mindkét műve a Kortárs Kiadó gondozásában jelent meg, előbbi, 2017-ben, utóbbi 2021-ben.

Krulik Zoltán (Fotó: TCSF)

Az önéletrajzi regények vonatkozásában az előadó sokat mesélt gyerekkora Tatabányájáról. Krulik Zoltán 1951-ben született a tatabányai bányakórházban, csupán néhány évvel az 1947-es várossá egyesítés után. Már születése is kalandos volt. Mivel édesapja önálló iparos volt és nem állt a bányavállalat alkalmazásában, ezért édesanyja a szülés után nem volt jogosult további ellátásra: így szinte azonnal elbocsátották a bányakórházból. Ilyen körülmények között gyalog kellett megtennie a családnak az emelkedőkel tarkított utat a felsőgallai Kálvária utcában lévő otthonukig.

Néhány év múlva leköltöztek Felsőgalla központjába a Fekete Gyémánt étterem közelébe. 1954-ben azonban kilakoltatták onnan a családot, az előadó ezt követően egy ideig a nagyszüleihez került a VII-es telepre. Hamarosan a család leköltözött a frissen épülő Újvárosba, egy Álmos vezér utcai háromszobás lakásba.

Gyerekkorában, ami az 1950-es évek végére és a '60-as évek elejére tehető, még teljesen más képet mutatott Újváros. A városrész a Megyei Tanács épületéig (ma Megyeháza) terjedt; azon túl mezők, szántóföldek voltak egészen Alsógalláig, a Gerecse hegyoldalában pedig pincék. A mezőkön számos, a második világháborúból megmaradt bombatölcsér volt, ezekben a gödrökben sokat játszottak gyerekként. A be-

szélgetés során arra is kitért, hogy görög barátai is voltak, akiknek szülei 1949 után a polgárháborúból menekültek Magyarországra. Tatabányán tehát működött egy görög közösség.

Krulik Zoltán jelenleg Budapesten él. Személyes kötődése fűződik a bencés szerzetesrendhez, ugyanis a Pannonhalmi Bencés Gimnáziumban érettségizett, utána pedig villamosmérnöki diplomát szerzett. Az előadó azóta is gyakran látogat el egykori iskolájába. Sok időt szokott eltölteni Bakonybélben, ugyanis jó kapcsolatot ápol a bakonybéli bencés szerzetesközösség tagjaival is. Érdekesség, hogy Bakonybél Cseh Tamás zeneszerző egyik kedvelt tartózkodási helye volt.

(2024. április 30. József Attila Könyvtár Tatabánya, UFO Nyitott Rezervátum)

Gyermekek, lányok, asszonyok

FEKETSNÉ KISVARGA ANITA

Az esztendő negyedik találkozója után meg kellett állapítsam, hogy, a **Tájoló** könyvklub idei témái szinte minden alkalommal – leszámítva *Mrožek Zuhanás közben* című novelláját –, egy sémát követtek: a gyermeki- és női sorsok kerültek újra és újra a látóterünkbe a választott könyvek alapján.

A *Kirké* című regényben Miller egy mitológiai alak, egy istennő fejlődéstörténetét mutatta be számunkra, mely a gyermekkorától nővé, anyává válásán át ívelt a boldog megnyugvás, kiteljesedés felé. Az *Ahol a folyami rákok énekelnek* című Owens-regény hasonlóképpen egy amerikai lány életútját tárta elénk az 1960-as évek Amerikájában.

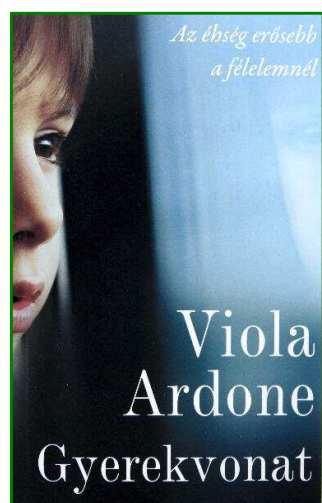
A tendencia folytatódott, amikor a Tájoló áprilisi találkozásán Olaszországba utaztunk képzeletben, és **Viola Ardone** két regényéről beszélgettünk. Az egyik, a *Gyerekvonat* című, azt a megtörtént eseményt dolgozza fel, amikor a kommunista párt és az Olasz Nőszövetség szervezésében, a második világháború utáni nyomor elől ideiglenesen Észak-Olaszországba utaztat-

ták az árván, félárván maradt nápolyi gyerekeket, akiket hosszabb-rövidebb időre befogadtak a jobb módban élő családok. Az országot egységbe kovácsoló jótékonyági akció gyerekek szá-

zezeit mentette meg az éhhaláltól és a tudatlanságtól. Az északi családok vendégül látták, etették, tanították a gyerekeket 1946 és 1952 között. Viola Ardone a regény keletkezéséről a következőt nyilatkozta: „Néhány évvel ezelőtt, egy rövid dokumentumfilm keltette fel a figyelmemet a történet iránt. Kutatni kezdtem, hogy megértsem, hogyan, miként zajlottak a dolgok, de nem sok embert találtam, aki szívesen beszélt volna róla. Persze, sokan ismerték a történetet, tudtak az Emilia-Romagnában élő családok nagylelkűségéről, akik befogadták otthonaikban Nápoly legszegényebb gyermekeit. De az itteniek nem szellettek róla beszélni. Az emlékeiből nem alakult semmiféle kollektív, közös emlékezet. Most (a regény megjelenés után – a szerk.) sokan jönnek, hogy elmondják a történetüket. És gyönyörű emlékek törnek fel a mélyből. Úgy gondolom, a regény megérintette a lelkiüket. A hosszú hallgatás oka lehetett az is, hogy nyilván nem egyszerű egy olyan szolidaritásról beszélni, ami a kommunista párthoz köthető. Másfelől azért sem szívesen emlékeztek erre az időszakra, mert nem akarták beismerni, hogy micsoda nyomorban tengődtek, hogy arra kényszerültek, hogy végül vonatra rakják a gyerekeiket, vagy éppenséggel a gyerekek szégyellték, hogy elhagyták a nélkülöző családjukat... A szegénység mindig is bélyeg, nagyon nagy szégyennek élték meg.”

(forrás: A jótékonyági gyerekvonatok szegény gyerekei ezreit mentették meg a háború után - Könyves magazin [https://konyvesmagazin.hu/beleolvaso/gyerekvonat_viola_ardone_masodik_vilaghaboru.html])

A Tájoló könyvklub tagjaival a regényről beszélgetve egészen másra fókuszáltunk. Igyekezünk beleélni magunkat azoknak az anyáknak a

helyzetébe, akiknek dönteniük kellett, hogy a terjedő rémhírek ellenére odaadják-e idegen családoknak a gyermeküket abban a reményben, hogy jól tápláltan, egészségesen, iskolázottan és szép ruhában térnek majd vissza származási családjukhoz, vagy ragaszkodjanak hozzájuk, és ne engedjék el őket a távoli ismeretlenbe. Maradjon meg a kapcsolat, a szeretetkötelék gyermekükkel, de akkor tűrni kell a hideget, a lukas cipőt, az éhezést, vagy inkább döntsenek úgy, hogy legalább a gyerek lakjon jól, legyen egészséges, majd nyáron úgyis visszajön, ebben az esetben viszont el kell szakadni a családoknak egymástól. Nehéz kérdések ezek, és a klubban nagy megkönnyebbülést jelentett a számunkra, hogy csak elméletileg tettük fel ezeket a kérdéseket, nem nekünk kellett meghozni a keserves döntést. Külön érdekesség, – ez sokunk tetszését elnyerte –, hogy a szerző egy kisfiú szemével láttatja az eseményeket. Felnőtt fejjel máshogy értékelhetjük a történeteket, mint a főszereplő, Amerigo. Nagy érdeme az íróknak, hogy a történetmesélés során be tudja mutatni azt is, milyen hihetetlen túlélők és alkalmazkodók a gyerekek. Persze az is világossá válik a könyv olvasásakor, hogy a gyermekkori törések örökre megmaradnak.

Nem kevésbé nehéz témát választott a tehetséges, olasz szerző, Ardone másik könyvében sem, amellyel szintén délre, Szicíliába kalauzolja el olvasóit. Az *Oliva Denaro* című regényben egy kislány cseperedésének lehetünk szemtanúi, akit elrabolnak, és megerőszakolnak 15 évesen. Egy erősen vallásos, elzárt világban, egy dél-olaszországi faluban, ahol még azt is kibeszélik, aki nem szolgált rá, ahol a férfiuralom, a nő fizikai és érzelmi kizsákmányolása természetes, a mindennapok része, mit tehet egy kislány és a családja az erőszak után? Az 1960-as években még élt a *Matrimonio Riparatore*, a javító ház-

ság intézménye Olaszországban, melynek révén, ha az erőszaktevő feleségül vette a megerőszakolt nőt, akkor nem fenyegette a jogi felelősségre vonás veszélye. Sokunk számára volt megdöbbentő, hogy ezt a jogszabályt csak az 1980'-as években törölték el.

A regényben a címszereplő kislány és a családja az évszázadok alatt bevéődött szokásjoggal szembemenve, nem engednek a társadalom és a törvény nyomásának, és kiállnak az igazuk mellett. A lány felnőtt, megtalálja a boldogságot gyermekkori játszótársa oldalán, de valószínűleg soha nem fog begyógyulni az a lelki seb, melyet a fizikai és lelki megaláztatás során el kellett viselnie. Sok déli nő tüntetett a javító házasság eltörlése érdekében Olaszországban, és végül volt értelme a kiállásuknak. Az életük vonalán viszont ott maradt az a csomó, ami soha fel nem oldható. Talán nekik állít emléket ez a regény, és minden nőnek, aki bármilyen erőszak áldozataként eltűri sorsát, vagy kiáll önmagáért.

Nagyon jól beszélgettünk a könyvek kapcsán, és már várjuk a következő találkozást is. Várható témánk, Rachael English *Papír karkötő* című regénye révén továbbra is maradunk a női sorsokat, a megtörtént eseményeket feldolgozó irodalomnál, de ezúttal Írországra látogatunk el.

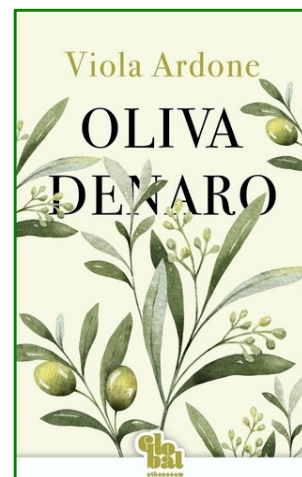
Katalógusunkban:

Gyerekvonat:

(<http://opac.jamk.hu/cgi-bin/tlwww.cgi?show=b281444>)

Oliva Denaro:

(<http://opac.jamk.hu/cgi-bin/tlwww.cgi?show=b297799>)

Debreceni kollégákat láttunk vendégül

MÁRKU MÓNIKA, JAMK

2024. április 24-nek esős-borongós délelőttjén 18 debreceni kolléga tett szakmai látogatást a tatabányai József Attila Könyvtárban.

Fotó: Márku Mónika

Kétnapos kirándulásuk második állomása volt könyvtárunk, így hozzánk már Győrből érkeztek. A szívélyes üdvözlést és köszöntést, valamint a friss kávé és pogácsa elfogyasztását követően Márku Mónika, Macher Péter, Török Csaba és Nász János mutatták be nekik könyvtárunkat, különös tekintettel az ökológiai állományra, a muzeális külön gyűjteményre és az informatikai és technikai újdonságokra. A debreceni megyei könyvtárból érkező kollégák a könyvtártúra alatt bőszen jegyzeteltek és fényképeztek is.

A több mint három órás itt tartózkodásuk alatt sikerült számos szakmai kérdést is megvitatnunk,

tapasztalatainkat kicserélnünk. Az együtt töltött idő alatt bátran kijelenthetem, hogy mind vendégeink, mind mi nagyon jól éreztük magunkat! Ezt az állításomat igazolja, hogy amikor este felhívtam Simon Zsuzsanna debreceni kolléganőt, a szakmai kirándulás szervezőjét, hogy siker

esen megérkeztek-e Debrecenbe, elárulta, hogy a közel öt órás hazaúton zsongott a kisbuszuk a kollégák élménybeszámolóitól. Kedves kollégák, ezúton is köszönjük nektek, hogy ilyen messziről is minket választottatok szakmai tapasztalatcsereére!

Csírák és rügyek bűvöletében – áprilisi Helyi érték a JAMK-ban

MÁRKU MÓNIKA, JAMK

Április 26-án ismét egy különleges Helyi értékben volt részük azoknak, akik regisztráltak Maller Eleonóra előadására.

Eleonóra a kocsai Édenkert Levendulás tulajdonosa, fitoterapeuta és természetgyógyász is, aki a csírák és rügyek gyógyító hatásait ismertetve meg az érdeklődő közönséggel. Természetgyógyászként fitoterápiát, aromaterápiát, hagyományos kínai gyógyászatot, rügyterápiát tanult, jelenleg a Schüssler sók használatával és az arcdiagnosztikával ismerkedik. Ezen kívül készít és használ természetes növényi szappanokat, krémeket és levendulavizes- illóolajos testpermeteket is. Előadásában nemcsak megismerkedhettünk a természetgyógyászat ezen ágaival, hanem kóstolhattunk gyógynövényteát, saját készítésű spárga- és köleskrémeket, brokkoli, retek és lucernacsírákat is. Szagolhattunk különféle rügyekből készített elixíreket, melyek receptjét szintén megosztotta velünk Eleonóra.

Fotó: Márku Mónika

Így nemcsak lelki, hanem testi táplálékot is kaptunk azon a délutánon.

Költészet napi könyvbemutató

GÁBOR KITTI, GÁTHY ZOLTÁN VÁROSI KÖNYVTÁR, DOROG

Idén április 11-én hatvanadik alkalommal ünnepeltük meg a költészet napját. A dorogi Gáthy Zoltán Városi Könyvtárban ezen a napon, József Attila születésnapján mutatta be Cselenyák Imre a költő életéről szóló regényének második kötetét *A semmi ágán* címmel.

Fotó: Guba Mónika

A szerzővel könyvtárunk igazgatója, Szabó-Berghauer Zoltán beszélgetett, párbeszédük ki

indulási pontja a szintén két kötetes Arany János életrajzi regény sikere volt, mely jelentős szemléletváltást hozott Imre írói munkásságában.

A József Attila kötetek verseket kevésbé, inkább párbeszédet és leírásokat tartalmaznak, „szép elbeszélői” stílusban megfogalmazva. Az író javasolja a könyvek sorrendben történő olvasását: „*Amit a „Tiszta szívvel” című első kötetben felépítettem, arra a második részben szükség van. (...) Érdemes végigszenvedni a gyermek- és ifjúéveket, hogy a második részben teljes legyen a katarzis*”¹

A költő élettörténetéről és munkásságáról rengeteg életrajz jelent meg irodalomtörténészek tollából. Cselenyák Imre életregénye abban különbözik, hogy igyekszik hiteles, életszerű módon bemutatni József Attilát.

A második rész fő pilléreit azok a női szereplők alkotják, akik meghatározóak voltak a költő életében. A beszélgetés alatt az író kiemelte, hogy rengeteg kutatómunka előzte meg az írást,

elsődleges forrásai a költő szerelmeinek visszaemlékezései, naplóbejegyzései voltak. Ezek segítségével a zsenialitás mögött egy társadalomból kilógó, igen szélsőséges természetű figurát ismerhetünk meg, akinek tehetségét kortársai nem ismerték el.

Az est zárásában párbeszéd alakult ki a szerző és az érdeklődők között, melynek középpontjában a költő örülete, illetve a halálával kapcsolatos körülmények rejtélye állt.

Bencze László kiállítása

GÁBOR KITTI, GÁTHY ZOLTÁN VÁROSI KÖNYVTÁR, DOROG

Április 17-én nyitott meg Bencze László fotóművész emlékkiállítása a Gáthy Zoltán Városi Könyvtárban, mely az intézmény közreműködésével az alkotó születésének 75. évfordulója alkalmából valósult meg. A tárlatot Vereckei András művészettörténész nyitotta meg, az eseményen közreműködtek a dorogi Erkel Ferenc Zeneiskola tanárai, Rebe Attila zongorán és Rebe Bodnár Zita furulyán.

Bencze László 1949. április 8-án született Dorogon, a fotográfiát Balla András és Hír József fotósakkörében tanulta. A szakma 1982-ben figyelt fel munkásságra, a *Variációk egy mozdulatra* című sorozatát a Magyar Fotóművészek Szövetsége díjjal jutalmazta. Az 1990-es évektől kiállításokon is bemutatkozott, elsőik között szülővárosában¹ és Tatabányán.² Pályája elején a művész szociofotókkal, tájképekkel és a tatai Kálvária dombról készült fotóival mutatkozott be. Az 1980-as években keletkezett szociofotókból a tárlaton nem láthatunk példákat, ezek a korai művek a munkásosztály mindennapjait megörökítő realisztikus pillanatképek, melyek az embert, az egyéni sorsot helyezték a középpontba.

A kiállításon bemutatott fotográfiák központi helyszíne Dorog városa, annak épületei, köztéri szobrai és parkjai. Bencze László sorozatokban gondolkodva örökítette meg a Kálváriát, a Palatinus tavat és a környező erdők fáit. Szimmetrikus szerkesztési elv jellemzi a képek többségét, melyeken az ember, a városlakók nem, vagy csak ritkán jelennek meg. A dorogi Kálvária domb visszatérő helyszín, a képek között láthatunk sorozatot a felújítás előtti idők állapotáról, melyen még az aknatorony helyén a régi romos állapotú kápolna áll (*Régi Kálvária 1-7*).

„Azt hiszem József Attilát ma is kiközösítenék az illetékesek. Nekem biztosan a barátom volna. Én imádom a megszállott, félőrült zseniket.”² – nyilatkozta a szerző összefoglalásul.

¹ Cselenyák Imre: A semmi ágán. Interjú a szerzővel a Dorogi-medence regionális hírportál honlapján. A teljes beszélgetés elérhető itt: <https://dorogimedence.hu/index.php/2024/02/15/cselenyak-imre-a-semmi-agan/>

² Uo

Tájfotóin jobban megmutatkozik az egyéni látásmód, a kreativitás, ahogy a fotóművész a fény-árnyék jelenséggel és a színekkel kísérletezik.

Bencze László tárlatának bemutatását Kovács Lajos gondolatával záránk, mely a fotóművész 60. születésnapja alkalmából rendezett gyűjteményes kiállítás megnyitóján hangzott el 2009-ben: „*festői és grafikusai szerkesztéssel és technikákkal él, amikor véglegessé teszi a megfigyelt pillanatot.(...)Bencze Lászlót a kiemelhető forma, a plasztikusság hozza izgalomba, és keres neki mondanivalót...*”³ A kiállítása könyvtár nyitvatartási idejében, május 17-ig látogatható.

Fotó: Guba Mónika

¹ A dorogi Galériában 1992. február 17-én nyílt kiállítása Bencze Lászlónak, a rendezvényt Furlán Ferenc festő nyitotta meg, majd a dorogi zeneiskola fűvészei muzsikáltak.

Forrás: Cs. Nagy Lajos: Bencze fotói In. 24 Óra, 3. évf. 1992.43. sz. 5 p.

² Kovács Lajos – Solymár Judit (szerk.): Dorogi Lexikon, Dorog, 2000. 22 p.

³ Kovács Lajos: Egy dorogi képcsinaló. Bencze László fotóművész In. Art Limes (Képzőművészek Dorogon napjainkban). 2014. 1. sz. 45 p.

Értékeink nyomában 2.

GÁBOR KITTI, GÁTHY ZOLTÁN VÁROSI KÖNYVTÁR, DOROG

A dorogi Gáthy Zoltán Városi Könyvtár az *Értékeink nyomában* című rendezvényének második programjára április 24-én délután várta az érdeklődőket. A közönség az eseménysorozat folytatásában Csiffáry Gabriella *Aiktől más lett a világ* című előadásán vehetett részt.

Fotó: Guba Mónika

Csiffáry Gabriella Budapest Főváros Levéltárának főlevéltárosa, akinek eddig tizenhét tudományos témájú kötete jelent meg. A szerző ott-honosan mozog az irattári gyűjtemények világában, egy igazi kutató szenvedélyével veti bele magát az adatgyűjtésbe és az írásba.

Legújabb könyve 2023-ban jelent meg a Corvina gondozásában, a kötet ötven találmányon

keresztül mutatja be azokat a magyar származású tudósokat, akik eredményeikkel megváltoztatták a világot. A szerző ellátogatott múzeumokba és levéltárakba, levelezések, kéziratok és korabeli újságcikkek tanulmányozásával rekonstruálta a felfedezéseket. A kötet rengeteg illusztrációt tartalmaz, melyek között előfordulnak féltve őrzött levéltári ritkaságok is.

Az író-levéltáros vetítéssel színesítette az előadását, melynek során a könyv minden fejezetéből kiemelt néhány tudóst, akikkel szemléltette a kutatás során gyűjtött tapasztalatait.

A tartalmi beszámolók mellett az író személyes élményeivel, benyomásaival is megismerkedhetett a hallgatóság, valamint azzal az érdekességgel, hogy az eredeti kézirat hatalmas terjedelme miatt összesen három kötet várható a témából.

Csiffáry Gabriella kiemelte, hogy a találmányok mögött izgalmas emberi sorsok és rengeteg erőfeszítés áll, amiért az utókor hálával tartozik: érdemes büszkeséggel emlékeznünk a magyar származású felfedezőinkre. Az *Aiktől más lett a világ* folytatása az őszi Budapesti Nemzetközi Könyvfesztiválra érkezik.

Lázár Ervin vándorkiállítás

HÁMOSNÉ SZÓKE ANNA, ESZTERGOM

A Móra Könyvkiadó Lázár Ervinről szóló tárlatanyaga március 25-től április 20-ig volt az esztergomi könyvtárban látható. A tíz panelből és a kiegészítő elemekből álló kiállítást sokan megnézték. Vándorolt egy kis méretű asztal és pár hajdani ruháját tartalmazó bőröndje, valamint A kisfiú meg az oroszlánok című műve alapján készült színdarab makettje a Lázár-lapozóval együtt. Vathy Zsuzsa felajánlásából további rekvizitumokkal egészült ki, (az író kardigánja, csikos pólója, farmernadrágja, szemüvege, nadrágtartója és kevésbé ismert családi fényképekkel).

Szakonyi Károly így emlékezik meg Lázár Ervinről „Dömdödöm... mondta Lázár Ervin egyik mesehőse, ami annyit jelent, hogy szeretlek! Valahogy úgy képzelem, hogy Ervin is ezt mondja, hatalmas, bajszos, jóságos óriásként, amint Odafentről fölébe hajol a tolnai tájnak, dömdödöm! – ismételteti szelíd hangon, kezét a vidék fölé terjesztve, a pusztá fölé, amit éltében irodalommal varázsolt, s ily módon halhatatlanná tett. Rácpácegre, a szántókat, dombokat, dülő-

utakat, cselédházakat, a csiraistállót, a gyermekkor minden zegét-zugát.”

A vándorkiállítás nagyon jól átadja Lázár Ervin formabontó írói stílusát, és élénk képzeletét, a kiállítás élményszerűvé tételéhez a felkészült gyerekkönyvtárosaink is kellettek, akik előszóval és élvezhető formában ismertették a meseszereplőket és jellemvonásaikat.

Schmöltz Margit Bankó-Erdősi Viktóriával beszélget

Áprilisban vendégül láttuk André Ferenc költőt, slammert és Bankó-Erdősi Viktóriát, akivel a Hálátlan című könyvéről beszélgettünk.

Új helyen a KemGuru olvasótábor

FÁBIÁN ILDIKÓ, JAMK

Az elmúlt évekhez hasonlóan idén sem maradhat el a kistelepülések lelkes olvasóinak rendezett bentlakásos táborunk. Ezúttal azonban a tematikánkhoz hűen egy vadregényes tájon, a Börzsönyben választottunk szállást magunknak. A 25 fős gyereksereg és felnőtt kísérőik beveszik 2024. augusztus 5-9. között Kóspallagon a **Kisinóci Turistaházat**, hogy egy hetet áldozzanak a kalandnak és a sportnak (no meg némi rejtélynek is).

A résztvevők kiválasztásakor a KemGuru totó kitöltői között fogunk keresgélni. Azok az ügyes gyerkőcök, akik április-június között minden hónapban jól válaszolnak a kérdésekre, amelyek híres kutatókra, sportolókra vagy eseményekre vonatkoznak, és magas pontszámot érnek el, jöhetnek velünk „nyaralni”. Nem lesz könnyű dolgunk, mert már az 1. fordulóra 40 megfigyelt

érkezett. Remélhetőleg a lelkesedés akkor is kitart majd, amikor túrázni megyünk az erdőbe, vagy kutatni kell a rejtvények megoldásait az általunk kiválasztott könyvekben. A szellemi és fizikai fáradtságot majd megpróbáljuk ellensúlyozni egy jó ebéddel és pancsolással a medencében. De akár egy jó kis társasjátékot vagy kézműveskedést is be tudunk majd „iktatni” a feladatok és előadások közötti időre.

A szerencsés nyertesek egy egész hétig élvezhetik majd a nyugodt környezetet, a jó programokat és a mobil-nélküliséget (mivel sok helyen nincs télerő), hogy aztán a következő évben boldogan akarjanak majd visszatérni KemGuru újabb olvasótáborába.

(<http://kem-kszr.hu/2024/04/03/uj-helyen-a-kemguru-olvasotabor/#more-6865>).

Hét esztendő a könyvtárban

MANDUSITZ ZSUZSANNA, CSOLNOK

Kis időutazásra hívlak benneteket, kedves olvasók! Most számoltam ki, hogy már kerek hét éve lettünk egy páros: a csolnoki községi könyvtár és én (a művelődési házat se felejtsem ki a viszony ismertetéséből, még megsértődik! Hisz úgy vannak ők ketten, mint a borsó meg a héja). Addig csak a felhasználói oldalról ismertem ezt a könyves világot, és hirtelen a művelődési házzal együtt kaptam egy egész könyvtárat is!

Eleinte bizalmatlanul szemléltük egymást: a zsúfolt tér, a régi kötetekkel megrakott polcok, a papír alapú kölcsönzés, az ósdi, szedett-vedett bútorok. S persze a káosz: a könyvek nem ETO szerint voltak elrendezve, hanem elődöm egyedi elképzelései alapján. Jelzet is csak egy-kettőn díszelgett.

Az elektronikus kölcsönzéssel kezdtük, amire könnyű volt átállni, Török Csaba érthetően, gyorsan megtanította a Textlib csínját-bínját. Aztán elengedhetetlen volt a selejtezés megkezdése: először csak a szépirodalomhoz mertem hozzákezdeni. Sűrűn mentek a fotók a lányoknak, hogy mi maradjon meg az utókornak, mi hasznosuljon újra. A cél az volt, hogy pár polctól megváljunk, és legyen egy kis hely, ahova egy iskolás osztály befér. Sok sakkozás, matekozás, méregetés, tologatás, fejkavarás következett. Ám aki a rendezkedés után belépett, egyből dicsérlettel illette a megnyílt teret.

Azt tapasztaltam, hogy a megüresedő helynek mintha külön vonzása lenne, nehogy kihasználatlan maradjon: az égből hozzánk lepottyanó adakozók megunt könyvtárukat minden áron nálunk szerették volna jó helyen tudni. Meg kellett tanulnom nemet mondani, s ameddig nem sikerült, addig az egérút a becsületkasszás kipakolás volt, majd a buszmegállóban elhelyezett polc, ahova a selejtezett állomány is kikerülhetett.

Az egyik nyáron diák önkéntesekkel rendeztük végre a szakkönyveket is, jelzetet is kaptak. Jó érzés volt ránézni a polcokra, nagyjából képbe kerültem, miket is lehet nálunk kölcsönözni, vég-

re megszabadultunk az utolsó szökevény Marx kötettől is.

Időközben a KSZR-től kaptunk szőnyeget, a kicsiknek szép válogató ládát, technikai eszközöket, a helyi bölcsiből játékokat. Került új függöny is. Lehetőséget kaptunk Könyvtármozizásra is, amit nagyon vártam és később az egyik kulcsa is lett a sikereinknek. Mindenkit biztatok, hogy éljen vele, ha eddig nem tette.

A hely tehát megszépült. Igen ám, de hogyan varázsoljunk életet a falak közé? Kezdjük a gyerekekkel! Az általános iskolával azonnal partneri viszony alakult ki. Az alsós osztályok évente kétszer vagy háromszor is átjönnek. Ilyenkor kiváló eszköz a Könyvtármozi, játszunk, a nagyobbak keresős feladatot is kapnak, mesélek, apróságokat készítünk. De a lényeg a következő: minden gyermek választ egy könyvet, amit szívesen hazavinne. Felírom egy kis levélszerű cetlire, a szülőnek címezve, hogy „Kedves Anya/Apa! Ma a községi könyvtárban jártam, és ezt a könyvet szeretném kikölcsönözni:...” Majdnem minden szülő visszahozza beiratkozni a gyermeket. Persze, nem mindenkinél marad tartós a varázs, de van, aki már felsős és rendszeresen jár hozzánk.

A nyári táborainkban is népszerű hely a könyvtár, a gyerekek szeretnek ott ücsörögni, beszélgetni, kuckózni.

A harmadik éve írom ki az olvasópályázatot, azt is nagyon szeretik kis olvasóink. Főleg a népes nézősereg előtti díjátadást, amire az egész alsó tagozat hivatalos.

Úgy érzem, az iskolások látogatásainak, olvasóvá válásának és a Könyvtármozinak köszönhető, hogy 2022-ben – nagy meglepetésemre – elnyertük az év települési könyvtára címet. Jó páros lettünk a könyvtárral, azt hiszem. Időközben segédkönyvtáros is lettem, erre sem lehet szava. Persze, lehetne ezt még fokozni, néha szemlesütve lépek be az ajtaján, hogy ajjaj, megint itt is kupac könyv, ott is rakás folyóirat, mindjárt jönnek a gyerekek, hol van a HDMI kábel, a lyukasztó, stb? De a művelődési házzal szimbiózisban élve megérti, hogy nemcsak ő van a képben, és akkor jó neki is, ha mindenkinek egyformán jó ebben a kapcsolatban. Mikolasek Zsófi mondta legutóbbi látogatásakor, lehet, kap új polcokat, meg új belső dizájn-t, így most elégedett a helyzetével. Így hát akkor most mind azok vagyunk! Nektek is felhőtlen, előremutató kapcsolatot kívánunk kedvenc könyvtáratokkal!

25. Internet Fiesta PRO: értelem és érzelem zárókonferencia

MAGALÁNÉ KOVÁCS ANDREA, JAMK

2024-ben az Informatikai és Könyvtári Szövetség 25. alkalommal rendezte meg az Internet Fiestát. E jubileumi eseményen 594 település, 679 intézményében, 1566 programon vehetek részt az érdeklődők.

Fotó: Informatikai és Könyvtári Szövetség

A rendezvény zárókonferenciája a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Ötpacsirta Szalonjában került megrendezésre. Kovácsné Koreny Ágnes, főigazgató nyitóbeszédét, az IKSZ és a Magyar Telekom közötti együttműködési megállapodás aláírása követte a Netrevalók program országos kiterjesztéséről. A Program lényege, hogy könyvtári foglalkozásokon a középiskolás diákok személyre szabottan, saját tudásszint és érdeklődés alapján ismertetik meg az idősebbeket olyan digitális megoldásokkal, amelyek a mindennapi életük során valós segítséget nyújthatnak számukra. A programhoz 44 település, 48 intézmény és 500 középiskola csatlakozott. A Telekom 100-100 db lapmonitorral és széles sávú internethasználattal támogatta a résztvevő intézményeket. A közös együttműködést egy kerekasztal beszélgetés zárta.

A konferencia fő témája a mesterséges intelligencia és a generációk együttműködése. Az első

előadó Bereczki Enikő, generációs szakértő, a generációk együttműködéséről és a köztük lévő ellentétekről beszélt. Kifejtette a hatékony kommunikáció alapvető feltételeit: a közös valóság, közös előismeretek, közös nyelv használatát, ezek nélkül nehezen indul a kommunikáció. Beszélt a fordított szocializációról, a tanulás irányának megváltozásáról, a generációk közötti konfliktus megelőzéséről, az értő figyelem - aktív hallgatás fontosságáról.

A következő előadó Gergely Zsófia, a Magyar Telekom munkatársa, a mesterséges intelligencia üzleti felhasználásának alkalmazásáról, AI történetéről, chatGPT-ről beszélt.

Rövid szünet után Mérő László egyetemi tanár, az ELTE Pszichológiai Intézetének és a Babeş-Bolyai Tudományegyetem professzorának előadását hallgathattuk meg. Az előadás a mesterséges intelligencia jövőbeni szerepéről, annak eredményeiről és veszélyeiről szólt. Mérő László elmondta, hogy észre sem vesszük és már ott lesz az életünkben a mesterséges intelligencia ugyanúgy, mint az autó vagy elektromosság, jóra és rosszra is használva. Nem a mesterséges intelligencia fogja elvenni a munkánkat, hanem egy olyan ember, aki tudja használni a mesterséges intelligenciát!

A program értékelése után szakmai elismeréseket adott át **Tózsér Istvánné Géczi Andrea**, az Informatikai és Könyvtári Szövetség elnöke.

A konferencia minden előadása tanulságos és elgondolkodtató volt. Örülök, hogy részt vehettem a rendezvényen!

Anyák napjára szeretettel!

SULLER ILDIKÓ, JAMK

A József Attila Könyvtárban mára hagyománnyá lett, hogy együtt készülünk a gyerekekkel az anyukák, nagymamák megajándékozására. Nem volt ez másként idén sem, ötféle alkotnivalóval készültek a kolléganők a jeles alkalomra. Az ajándékok között különlegesség, hogy verset, versrészletet is írhattak a kicsik és nagyobbak az ajándéokra. Akár saját kútforrásból fabrikálva, akár az erre az alkalomra kiemelt kötetek segítségével. Sablon segítségével pindurka retikült készíthettek, amelyben lapult egy darabka száraz oázis, ebbe szürkódta a rögtönzött szárazvirág kompozíciót az alkotók.

Fotó: Zantleinerne Szebenyi Zsuzsanna

A só-liszt gyurma nagyon kedvelt alapanyag a kézműves foglalkozások során, ez alkalommal szívceskét formáztak belőle a gyerekek, képkeretbe helyezték és vasalógyönggyel díszítették. A flip-flop ajándék is kelendő volt – én csak így

nevezem a trükkösen szerkesztett, kivágott formából összeilleszthető szépségeket, amiket az összeállítás előtt csodaszépre színeznék. Óriási sikere volt a 3D-s virágdísznek: a lapos henger alakú dobozra kerültek a zöld levelek, erre pedig a 2 dimenziós, színes papírsíkból készre tekert virágfejecskék. Mindez természetesen az újrahasznosítás jegyében: jó néhány korábbi projekt maradványait, és hobbyboltból kikerült „göngyöleg”-et szépítettek, alakítottak a szöszmötölő vendégei. Minden eszökről és alapanyagról kolléganőink gondoskodtak, az elkészült alkotásokat ezúttal is díjtalanul elvihették a gyerekek. Csillogó szemmel, a várakozás örömeivel az arcukon... hogy fog majd tetszeni anyának!

Fotó: Zantleinerne Szebenyi Zsuzsanna

Az ötletek és a kivitelezés **Zantleinerne Szebenyi Zsuzsanna** munkája.

Tavaszi programok a komáromi gyermekkönyvtárban

DEÁK ANIKÓ, KOMÁROM

142 éve, 1882. január 18-án született Londonban Micimackó szülőatyja, A. A. (Alan Alexander) Milne. Ebből az alkalomból hirdettük február 18-ig a „Te hogyan képzeled el Micimackó Százholdas Pagonyát?” rajzpályázatunkat.

Összesen 104 db rajzolt, festett pályamű érkezett hozzánk egy hónap alatt.

Több csoportos térbeli kollázs nagymunka is, ami annyira látványos volt, hogy április végig a Komáromi Napok ideje alatt is lehetővé tettük a kiállítás megtekintését látogatóinknak.

Három kategóriát értékeltünk (óvodás, ált. isk. alsó és felső tagozat), illetve 5 csoportos különdíjat is kiosztottunk.

Áprilisban Szent György havi online sárkányos kvízt hirdettünk óvodásoknak és általános iskolásoknak.

A feladatlapokat elérhették elektronikus formában honlapunkon, vagy a gyerekkönyvtár Facebook oldalán, és megkaphatták papíralapon is. Beküldőink között ajándékokat sorsoltunk ki.

Játékunkat kísérő foglalkozások is bővítették (sárkányos tolltartó készítés egész hónapban, sárkánykönyv keresés térképpel. Népszerű té-

mánk sokak figyelmét felkeltette elfeledett ked-
venc mesehőseink és új sárkányos könyveink
iránt.)

Csoportfoglalkozásokra is készültünk. Ovi-
soknak, iskolásoknak, tavaszi versek, mesék és
muffinpapíros nárcisz készítése, március 15-ei
könyvtárhasználati játék vetélkedővel,
activityvel, zászlókereséssel.

Bárh János „*Hogyan alszanak az állatok*”
című előadása során olyan különleges élőlények
szokásaival ismerkedtek meg a gyerekek, mint a
mogyorós pele és a papagájhal. Az interaktív
zenés produkció humoros vidám hangulatban
telt.

Húsvéti kézműves játszóházunk mindig telt
házzal működik. Idén a barkácsolás mellett, tér-
képes tojásvadászattal készültünk. Tojásfa díszí-
tésre is lehetőség volt az udvarunkon és abla-
kunkban.

Zsubatta Baba-Mama Klubunkat havi rend-
szerességgel szervezzük. Húsvéti babafoglalko-
zásunkon mondókákkal, mozgást fejlesztő da-
lokkal, és egy szenzoros játékkal leptük meg a
kicsiket. Fekete lencsébe („földbe”) ültethettek
virágokat.

Költészet napi programunkon Gyukics Gábor
költő, műfordító volt vendégünk.

Több mint száz magyar szerző művéből fordí-
tott angolra, és még ennyi szerzőt angoltól ma-
gyarra, köztük amerikai őslakosok költészetét,
akiknek a hatása a saját művein is érezhető.

És József Attilát ...

Amerikai felolvasókörrőre, „turnéra” vitte a
József Attila könyvbemutatót Los Angelesből
New Orleansig több tucat helyszínre.

Két iskola középiskolás diákjainak, egymást
követően tartotta meg érdekes előadását a mű-
fordításról- az indián kultúráról, költészetéről és
történetükről.

Rutkai Bori énekes, képzőművész, dalszöveg-
író, mesekertész kreatív szójátékain, versein,
horgolt figuráin, klipjein "Sárkányjárgány"
üzemmódban repültünk, "Zsebtenger" fantáziá-
val töltekeztünk fel.

Fotó: Dudás Judit

A Pünkösdi játékok Jastyúrné Polgár Zsóká-
val (óvodapedagógus, mese-szakpedagógus, Így
tedd rá mintapedagógus) néphagyományainkra
épültek.

A gyermekkönyvtárosok által játszott pün-
kösi foglalkozásunk néphagyományaink mellett
(dalok, király, királylány választók, rózsavizes
egészségmosakodás) egy keresztény lelki meg-
közelítésű mesével és pünkösdi rózsás viaszkar-
colásos könyvjelzőkészítéssel jött létre.

Újabb kutatási eredmények Tata történetében

MACHER PÉTER, JAMK

A konferencián a Kuny Domokos Múzeum munkatársai számoltak be a 2018 óta a szlovákiai Nyitraivánkán végzett kutatások eredményeiről. A konferenciát **Michl József**, Tata polgármestere nyitotta meg. Az első előadó, **Pajtók Vivien** néprajzos a hungarika kutatás történetét és módszertanát ismertette. Komárom vármegye levéltára 1919 előtt, valamint az 1938-1944-es első bécsi döntés időszakában Komárom város északi partján volt. Az első, majd a második világháborút követő területi változások után azonban az intézmény Csehszlovákiához került. Idővel az iratanyagot is átszállították Komarnoból Nyitraivánkára, így jelenleg a Nyitrai Kerületi Állami Levéltár állományát képezi.

Ennek következményeként a vármegyei levéltári anyag hosszú ideig elérhetetlen volt a magyarországi kutatók számára, az alapkutatások pedig azóta is hiányoznak Komárom vármegye és Tata története vonatkozásában egyaránt. Ezt a hiányt kívánja pótolni a Kuny Domokos Múzeum és a Magyar Nemzeti Levéltár Komárom-Esztergom Vármegyei Levéltára (MNL KEVL) együttműködésében megvalósuló kutatási program, melynek célja a Nyitraivánkán található Komárom vármegyei vonatkozású iratanyagok digitalizálása és a kutatók számára elérhetővé tétele. A két közgyűjtemény munkatársai által végzett hungarika kutatást a Komárom-Esztergom Vármegyei önkormányzat és a Magyar Génius Program támogatásával valósult meg.

A nyitraivánkai kutatások 2018-ban kezdődtek meg. A kezdeményezés sikerének nagy szerepe volt abban, hogy Wencz Balázs az MNL KEVL igazgatója kedvező kapcsolatot alakított ki a nyitraivánkai levéltáros szakemberekkel. A kutatások 2020-2021-ben szüneteltek a pandémia okán, majd 2021 végétől folytatódtak. Pajtók Vivien kiemelte, hogy a magyarországi kollégákat barátságosan fogadták a szlovákiai levéltárosok. Elmondása szerint a digitalizálás segítheti a Tata történetére vonatkozó alapkutatások elvégzését, valamint a helyiek identitását is erősítheti. A konferencia további részében a Tatára

vonatkozó kutatási eredmények kerültek ismertetésre.

Bognár Péter adattáros az 1832-36-os reformországgyűlés Komárom vármegyei követinek tevékenységét vizsgálta. Szerinte a követek elsősorban a birtokos nemesség érdekeit képviselték. Rabár Ferenc történész a komáromi vármegyei gyűlések témáit vizsgálta, ahol elmondása szerint közegészségügyi és rendészeti ügyeket tárgyaltak nagy számban.

Szűcs József múzeumpedagógus a 18. századi zsidó összeírások Komárom vármegyei vonatkozásait vizsgálta. Az újabb kutatások tükrében eredménynek számít, hogy 1773 előtti időkből is vannak adataink a tatái rabbikról.

Schidtmayer Richárd múzeumigazgató a napóleoni háborúk időszakában Tata környékére érkező német betelepülők helyzetét vizsgálta. Figyelemre méltó, hogy az utódaik között 1848-ban már nemzetőröket találunk, tehát érintette a betelepülő családokat az elmagyarosodás folyamata.

Schidtmayer Richárd

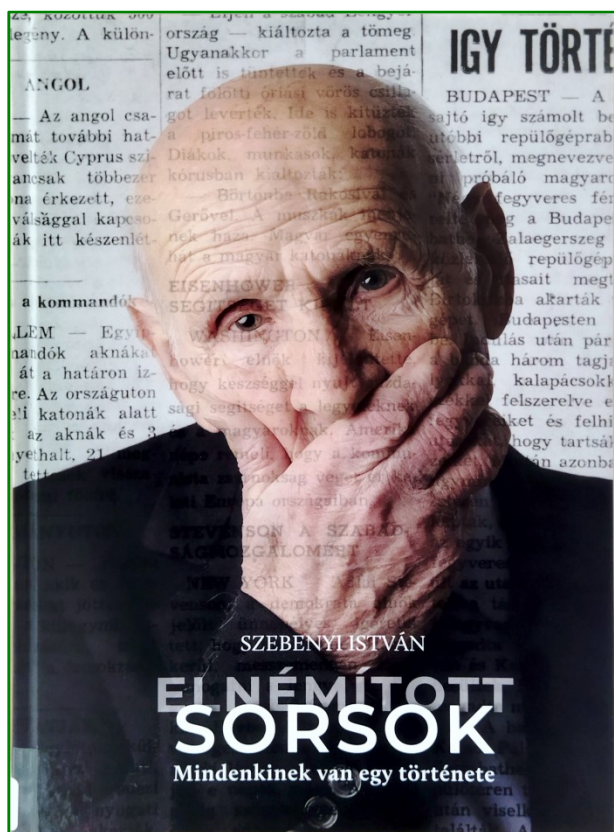
A konferencia utolsó előadójaként **Stegmayer Máté** történész a 18. században élt Rigler Ferenc tisztviselői pályáját mutatta be.

Bízunk benne, hogy a kutatók élni fognak a lehetőséggel és a digitális állomány segítségével közelebb jutnak majd számos, eddig megválaszolatlan kérdéshez.

(2024. május 2. Tata Város Polgármesteri Hivatala, díszterem. Komárom vármegye kutatásának első tatái vonatkozású eredményei 2018-2024 konferencia)

Könyvajánló: Szebenyi István: Elnémított sorsok

MACHER PÉTER, JAMK

Szebenyi István hadszíntér- és hadisír kutatónak már több könyve jelent meg; az olvasóközhöz leginkább a Vértessomlyó második világháborús eseményei, valamint a hegységben található hadisírok vonatkozásában írt könyveit ismerheti. Legújabb kötetében az 1945 utáni katonai megtorlások történetét dolgozza fel. Munkájában elsősorban a meghurcolást elszenvedett, de azt túlélő egykori katonák életútjára helyezi a hangsúlyt. A szerző álláspontja szerint ugyanis nem csak a kivégzett áldozatokra kell emlékeznie az utókor.

A szerző a bevezető részben az 1945 utáni megtorlások intézményi kereteit vázolja fel. Kiemeli az Ideiglenes Nemzeti Kormány által hozott a népbírók felállításáról intézkedő 81/1945. M. E. sz. rendeletét (1945. január 25.),

valamint a háborús bűnösnek nyilvánított honvédek hadseregéből való eltávolításáról intézkedő 1945. április 19-i rendeletét. Szebenyi István szerint leginkább ezen jogszabályok vezettek a háború után a mértéket nem ismerő üldöztetésekhöz.

A kötet nagy része adattár jellegű kislexikon. Az első részben a megtorlásban résztvevő népbírók, ügyészek, ÁVH tisztek; majd az ismertebb áldozatok (például Bakay Szilárd, Szombathelyi Ferenc) életrajzi adatait ismerhetjük meg. A könyv második felében találhatóak azon katonák életútjai, akik börtönbüntetést vagy egyéb megtorlást szenvedtek el 1945 előtti vagy 1956-os tevékenységükért, azonban túléltek a megpróbáltatásokat. Megállapítható, hogy az üldöztetést szenvedett egykori katonák egzisztenciális problémákkal szembesültek a civil életben és a büntetésük letelte után is zaklatták őket a hatóságok. Gyakran még 1990 után is kaptak fenyegetéseket.

Elmondható, hogy a megtorlásban résztvevők felelősségre vonása egyáltalán nem történt meg a rendszerváltás után. Sárközy Endre ügyész volt talán az egyedüli, aki hajlandó volt szembenézni tetteivel. 1956-ban nem értett egyet a rögtönbíráskodással, ezért lemondott. Visszalépését követően egzisztenciális problémái lettek, 2010-ben pedig interjút adott ügyészi tevékenységéről. Lehet még említeni Sós Vera államvédelmi tisztet, aki a büntetés következtében depresszióba esett, majd a '60-as években öngyilkos lett.

A könyvet gazdag képanyag, valamint nagyszámú újságcikk- és dokumentumfotó illusztrálja. Leginkább a megtorlásokban résztvevők és az áldozatok társadalmi összetételét kutatók forgathatják haszonnal Szebenyi István munkáját.

(Szebenyi István: Elnémított sorsok. Mindenki van egy története. Szülőföld Könyvkiadó, 2023. 248 oldal.)

A majki kolostor művészettörténete (előadás beszámoló)

MACHER PÉTER, JAMK

Április 9-én folytatódott a múzeumi szabadegyetem előadássorozat a Tatabányai Múzeumban. A meghívott vendég ezúttal **Kövesdi Mónika** művészettörténész, a tatabányai Kuny Domokos Múzeum munkatársa volt, aki a majki kamalduli kolostor művészettörténetéről tartott előadást az érdeklődőknek. A rendezvény elején **Izsák Zoltán** a Tatabányai Múzeum Barátok Egyesületének elnöke konferálta fel az előadót.

Kövesdi Mónika bevezetőjében elmondta, hogy a majki kolostoregyüttes egyedülálló kincs, ugyanis az építmény szinte teljes egészében az utókorra maradt. A kolostor alapítólevelét 1730-ban írta alá a tatabányai uradalom birtokosa, **gróf Esterházy József** országbíró, horvát bán. A földesúr Bécs környékéről hívott szerzeteseket, a munkálatok során pedig szinte egy település épült fel: 20 remeteház építését tervezték. Mindez a kor mércéjével mérve nagy vállalkozásnak számított.

A majki kolostor jelentőségét úgy érthetjük meg, ha ismerjük az adott kor viszonyait.

A 18. század a török kiűzését követő újjáépítés, a vallásosság és a katolikus ellenreformáció időszaka. Esterházy József maga is aktívan támogatja a katolikus megújulást. Tatára hívja a kapucinusokat, valamint támogatja az aacheni magyar kápolna felújítását és a vértessomlói Sárlos Boldogasszony kegytemplom építését. A kamalduli szerzetesrendről érdemes tudni, hogy a bencés rendből ágazott ki. Az alapító, Szent Romuald, eredetileg ravennai herceg volt és a 10. század végén Észak-Olaszországban alapította a kamalduli szerzetesközösséget. Rajta kívül a rend ismertebb szentje a 11. században élt Damiani Szent Péter egyháztanító volt. A kamalduli rendbe lépő jelöltek három évet töltöttek a kolostorban, majd utána lettek jogosultak saját remeteházra; ruhájuk fehér színű volt. Magyarországon a rendnek négy kolostora épült fel a 18. században: a felvidéki Zobor-hegyen, Lechnitzen, valamint az Esterházy Pál nádor alapította, a mai Burgenlandhoz tartozó lánzeri kolostor.

A majki kolostor építéséhez felhasználták a középkorban működő majki premontrei prépostság templomának köveit, valamint a környező települések romos épületköveit is odahordták. A majki kolostor építőmestere a kor egyik sztárépítésze, **Franz Anton Pilgram** volt. Az ő nevéhez köthető többek között a szentgotthárdi ciszerci monostor felépítése is. Pilgram 1761-ben bekövetkezett halála után **Fellner Jakab** vette át az építés vezetését. Elmondható, hogy valamennyi munkafolyamatban az ország legkiválóbb mestereket alkalmazták.

A cellaházak alapkövét 1737-ben tették le, majd az 1750-es évekre készülnek el. Ezek felépítését gazdag főúri családok finanszírozzák a katolikus megújulás iránti elkötelezettségük hangsúlyozására. Költséges vállalkozás volt egy ilyen befektetés, azonban a 18. században ez komoly érdemnek számított. Ennek megfelelően az elkészült házakból hat az Esterházy család, három a tóti Lengyel családhoz kapcsolódik. A szerzeteslakások felépítése azonos sémát követ: részét képezte a munkaszoba, hálósoba, továbbá házkörüli kert, ahol zöldségeket termesztettek. A cellaházhoz tartozott még egy kápolna, amelyet az alapító család védőszentjének tiszteletére szenteltek.

Kövesdi Mónika (Fotó: Macher Péter)

1748-re elkészül a közösségi ház, a coenobium. A templom alapkövét 1753-ban tették le; 1764-re elkészül a főoltár, a tervezett hat mellékoltárból végül kettőt sikerült befejezni. A templom egyébként nyilvános épületnek számított, oda a környező falvak lakói is betérhettek misét hallgatni. Ezek alapján elmondható, hogy az 1760-as évekre a majki kolostoregyüttes elnyeri végleges formáját.

1782-ben II. József valamennyi szerzetesrenddel egyetemben a kamalduliakat is feloszlatta. Még abban az évben egy pontos leltárat készítenek az értéktárgyakról, ami ma is fontos forrása a majki szerzetesközösség történetének. A listán egyházi liturgikus tárgyakat, ereklyéket, faragványokat, valamint a könyvtár állományát tüntették fel. 1785-től a listán szereplő tételeket már meg lehetett vásárolni az egyházközségek számára, így azok jelentős része a vármegye különböző településeire került. Ennek köszönhetően az egyik szószék, valamint a templom két mellékoltára a bánhidai római katolikus templomba, a padelőláp a révkomáromi (ma Komarno) görög keleti templomba, az alapító Szent Romuald szobra előbb a vértesszőlősi katolikus templomba, majd onnan a Kuny Domoikos Múzeumba került. A templom oltára jelenleg az oroszlanói evangélikus templomban látható.

A rend feloszlátását követően a majki kolostoregyüttes épülete visszakerült az Esterházy családhoz. Az évek során az épületkomplexumban is változások történtek: a templomot elhordták, az utókorra csupán a torony maradt meg. A díszkaput pedig az Esterházy család át helyeztette a déli oldalra.

(Kövesdi Mónika: Majk. A kamalduli kolostoregyüttes művészettörténete. Múzeumi Szabadegyetem. Tatabányai Múzeum, 2024. április 9.)

KÖNYVTÁRI SAJTÓFIGYELÉS

2024. április

1.
A levéltárról diákoknak / Goldschmidt Éva. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 14. évf. 04. sz. (2024. április), p. 14-15. - ill.
-A levéltár rejtelseibe vezette be a Bláthy Szakközépiskola tanulóit Borz Tamás, a Magyar Nemzeti Levéltár Komárom-Esztergom Vármegyei Levéltárának munkatársa 2024. március 6-án a Ma is tanultam valamit! című előadás-sorozat keretében.
2.
A magyar költészet napját ünneplik szerte a vármegyében. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 35. évf. 083. sz. (2024. április 10.), p. 5. - ill.
-A magyar költészet napját ünneplik a vármegyében.
3.
A világ megváltozik 2.0 / Nász János. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 14. évf. 04. sz. (2024. április), p. 7-8. - ill.
-A világ megváltozik. Pörtl Jánosné, Katalin természetgyógyással Nász János beszélgetett, 2024. március 5-én a tatabányai József Attila Könyvtár Helyi érték és Öko-est rendezvény keretében.
4.
Agitátor a könyvtárban / Macher Péter. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 14. évf. 04. sz. (2024. április), p. 6. - ill.
-Menyhárt Jenő, az Európa Kiadó alternatív rockzenekar vezetője volt a márciusi Új Forrás est vendége.
5.
Ahol a folyami rákok énekelnek - egy nő története a nőnap Tájélon / Feketsné Kisvarga Anita. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 14. évf. 04. sz. (2024. április), p. 5-6.
-A tatabányai József Attila Könyvtár márciusi Tájélon olvasóklubjának témája Delia Owens Ahol a folyami rákok énekelnek című regénye volt.
6.
Amíg... de addig is! / Nász János. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 14. évf. 04. sz. (2024. április), p. 5. - ill.
-Ölveczky Gábor grafikusművész Amíg című könyvének bemutatóját tartották a tatabányai József Attila Könyvtárban március 21-én. A szerzővel Kövesdi Mónika művészettörténész beszélgetett.
7.
Analog ember a könyvtárban / Sugár Gabi. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 35. évf. 080. sz. (2024. április 6.), p. 1-2. - ill.
Tartalom: Az analog ember könyve megérkezett Tatabányára : Fehér Enikő fiatal alkotó első kötetét mutatták be a könyvtárban
-Fehér Enikő író első könyvét mutatták be a József Attila Könyvtárban.
8.
Autizmussal élők kiállítása. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 35. évf. 086. sz. (2024. április 13.), p. 4.
-Az autizmus világnapja alkalmából kiállítás volt látható a Sárközi Községi Pontban.
9.
Bemutakozó / Opálka Tamara. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 14. évf. 04. sz. (2024. április), p. 15. - ill.
-Opálka Tamara tájékoztató könyvtáros bemutatkozása, aki 2024. január 1-jétől dolgozik a tatabányai József Attila Könyvtár Tájékoztatói és Bibliográfiai Osztályán.
10.
Cool-túra 2024 / Zantleitner Laura. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 14. évf. 04. sz. (2024. április), p. 9. - ill.
-2024. március 20-tól 26-ig 11 csapat vett részt a Tatabánya város kulturális értékeit bemutató izgalmas, játékos „vándorló vetélkedőn, a Cool-túrán.
11.
Családfakutatás felnőtteknek / Kun-Kovács Erika. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 14. évf. 04. sz. (2024. április), p. 14. - ill.
-Kutasd a múltat! című háromrészes rendezvénysorozat első alkalmat tartották Tatán, a Magyar Zoltán Tudásközpont és Könyvtárban a Magyar Nemzeti Levéltár KEVM-i Levéltárának közreműködésével.
12.
Egy ember sokfajta karakter lehet / Nász János. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 14. évf. 04. sz. (2024. április), p. 10. - ill.
-Fehér Enikő tatabányai költő, író Az analog ember című könyvét mutatták be az öko-estek keretében a József Attila Könyvtárban, április 4-én.
13.
Élet a császári könyvtárban / Kiss Brigitta. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 14. évf. 04. sz. (2024. április), p. 19-20. - ill.
-A császári Községi Könyvtár programjai, rendezvényei és élete az elmúlt 6 évben.
14.
Elnémított sorsok -Szebenyi István ötödik kötetének bemutatója a Helyi érték sorozatban / Márku Mónika. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 14. évf. 04. sz. (2024. április), p. 25. - ill.
-Március 19-én Szebenyi István ötödik kötetének, az Elnémított sorsoknak volt a bemutatója a tatabányai József Attila Könyvtár Helyi érték sorozatában.
15.
Értékeink nyomában 1. / Gábor Kitti. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 14. évf. 04. sz. (2024. április), p. 13. - ill.
-A dorogi Gáthy Zoltán Városi Könyvtár Értékeink nyomában című beszélgető sorozatának első vendége Csunderlik Péter történész volt március 22-én.

16.
Fenntartható kertészet : Herold Ferenc kertészmérnök Hortenzia című könyvének bemutatója / Forisek Tímea. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 14. évf. 04. sz. (2024. április), p. 8-9. - ill.
-Herold Ferenc Hortenzia című kötetét mutatták be a tatabányai József Attila Könyvtárban.
17.
Internet Fiesta a mesterséges intelligencia jegyében / Szilassi Andrea. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 14. évf. 04. sz. (2024. április), p. 11-12. - ill.
-Az Internet Fiesta programjai a komáromi Jókai Mór Városi Könyvtárban március 22-16. között.
18.
Író-olvasó találkozó Réti Lászlóval / Opálka Tamara. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 14. évf. 04. sz. (2024. április), p. 7. - ill.
-Március 8-án, nőnap alkalmából Réti Lászlóval találkozhattak az érdeklődők a tatabányai József Attila Könyvtárban. Az íróval Mikolasek Zsófia beszélgetett.
19.
Jól és jót játszani! szakmai nap Egerben / Zantleitner Laura. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 14. évf. 04. sz. (2024. április), p. 22. - ill.
-2024. március 4-én rendezett szakmai napot az egri Bródy Sándor Könyvtár „Jól és jót játszani! Társasjáték, könyvtár, pedagógia címmel. Beszámoló a konferenciáról.
20.
Kék fotel a tatabányai József Attila Könyvtárban / Márku Mónika. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 14. évf. 04. sz. (2024. április), p. 10. - ill.
-2024. március 14-én a tatabányai József Attila Könyvtárban került bemutatásra az elsőkönyves Deés Szilvia Kék fotel című könyve. A civilben marketinges szakember a tatabányai Edutus Egyetem oktatója. Vele beszélgetett Sugta Klára művészet terapeuta megjelent művéről és megírásának körülményeiről.
21.
Március a beszámoló hónapja / Fábíán Ildikó. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 14. évf. 04. sz. (2024. április), p. 17-18. - ill.
-Statisztika és beszámoló a JAMK-KSZR 2023. évről.
22.
Négyszögletű Helischer József Városi Könyvtár / Schmoltz Margit. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 14. évf. 04. sz. (2024. április), p. 11.
-Színes programkínálattal várta az olvasókat márciusban az esztergomi Helischer József Városi Könyvtár.
23.
Népszerű szerzőkkel ünnepeltük a tavaszt / Suller Ildikó. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 14. évf. 04. sz. (2024. április), p. 23-24. - ill.
-Márciusi gyermekprogramok a tatabányai József Attila Könyvtárban.
24.
Portré : Fodor Péter könyvtáros, művelődésszervező / Fodor Péter ; Mátraházi Zsuzsa. - In: HVG : gazdasági, politikai hírmagazin. - 46. évf. 16. sz. (2024. április 18.), p. 74. - ill.
-Interjú Fodor Péter könyvtáros-művelődésszervezővel, a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár nyugalmazott főigazgatójával pályájáról, a könyvtárak helyzetéről.
25.
Programajánló. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 35. évf. 082. sz. (2024. április 9.), p. 5.
-Könyvklub foglalkozást tartanak Bajnán.
26.
Programajánló. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 35. évf. 085. sz. (2024. április 12.), p. 5.
-Író-olvasó találkozót rendeznek Bábólnán.
27.
Programajánló. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 35. évf. 085. sz. (2024. április 12.), p. 5.
-Költészet napi rendezvény lesz Csépen a községi könyvtárban.
28.
Programajánló. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 35. évf. 088. sz. (2024. április 16.), p. 5.
-Soproni András műfordító lesz az esztergomi Helischer József Városi Könyvtár vendége.
29.
Programajánló. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 35. évf. 089. sz. (2024. április 17.), p. 5.
-Könyvklubba várják az érdeklődőket az almásfüzitői könyvtárban.
30.
Programajánló. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 35. évf. 089. sz. (2024. április 17.), p. 5.
-Bencze László fotókiállítására várják az érdeklődőket a dorogi Gáthy Zoltán Városi Könyvtárba.
31.
Programajánló. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 35. évf. 090. sz. (2024. április 18.), p. 5.
-Chesstergom címmel szerveznek programot Esztergomban, a Helischer József Városi Könyvtárban.
32.
Programajánló. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 35. évf. 094. sz. (2024. április 23.), p. 5.
-Kovács Zoltán tart előadást a komarnoi Szinyei József Könyvtárban az Instagramról.
33.
Programajánló. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 35. évf. 094. sz. (2024. április 23.), p. 5.

-Rutkai Bori lesz az író-olvasó találkozó vendége Komáromban a gyerekkönyvtárban.

34.

Programajánló. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 35. évf. 095. sz. (2024. április 24.), p. 5.

-Herold Ferenc növényápolási tanácsadást tart a komáromi Jókai Mór Városi Könyvtárban.

35.

Programajánló. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 35. évf. 095. sz. (2024. április 24.), p. 5.

-Anne L. Green lesz a nagyigmándi könyvtár vendége.

36.

Programajánló. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 35. évf. 096. sz. (2024. április 25.), p. 5.

-Felolvasó verses délután lesz az epöli Községi Könyvtárban.

37.

Régészeti kiállítás a Tatabányai Múzeumban / Macher Péter. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 14. évf. 04. sz. (2024. április), p. 26. - ill.

-A Tatabányai Múzeumban március 1-jén a „Szkíták, germánok, magyarok” címmel nyílt kiállítás, mely a városban végzett régészeti ásatások legújabb eredményeit tárja az érdeklődők elé. Beszámoló a kiállítás megnyitójáról.

38.

"Tarka a világ" / Szűcsné Orbán Zsuzsa. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 14. évf. 04. sz. (2024. április), p. 13-14. - ill.

-A kisbéri Wass Albert Művelődési Központ és Városi Könyvtár első negyedéves programjairól.

39.

Tavasszal is kézműves vásár a könyvtárban / Márku Mónika. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 14. évf. 04. sz. (2024. április), p. 16. - ill.

-Hagyományteremtő szándékkal rendezett tavaszi kézműves vásárt a tatabányai József Attila Könyvtár március 16-án.

40.

Tények, ötletek, praktikák / Suller Ildikó. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 14. évf. 04. sz. (2024. április), p. 21-22.

-2024. március 9-én olvasásra nevelés témában tartott országos könyvtárszakmai konferenciát az Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum.

41.

TextLib szakmai továbbképzés és workshop / Feketsné Kisvarga Anita. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 14. évf. 04. sz. (2024. április), p. 3-4. - ill.

-2024. március 11-12-én kétnapos Textlib szakmai továbbképzést szervezett a tatabányai József Attila Könyvtár.

42.

Tragédiáról szól a kiállítás : Anne Frank lett a holokauszt egyik legismertebb áldozata / W. P. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 35. évf. 090. sz. (2024. április 18.), p. 1. - ill.

-Anne Frank életéről nyílt kiállítás Nyergesújfalun.

43.

Tűzoltó leszel, s katona! / Suller Ildikó. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 14. évf. 04. sz. (2024. április), p. 24. - ill.

-2024. március 7-én a kecskédi Német Nemzetiségi Általános Iskola hetedikesei érkeztek a tatabányai József Attila Könyvtár Gyermekkönyvtárába, akik pályaaorientációs nap keretében ismerkedtek a könyvtárosi hivatással.

44.

Újabb rossz állapotú utca újulhat meg : száz parkolót alakítanak ki, hamarosan nyit a könyvtár. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 35. évf. 090. sz. (2024. április 18.), p. 2. - ill.

-Útfelújítás várható Tatán és hamarosan nyit a könyvtár is.

45.

Versek a Kemma.hu olvasóinak : a magyar költészetet ünnepeljük szerte vármegyében. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 35. évf. 084. sz. (2024. április 11.), p. 1. - ill.

-A magyar költészet napját ünnepelték a vármegyben.

46.

Versek délutánja!- Epöl / Vágenszommer Orsolya. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 14. évf. 04. sz. (2024. április), p. 19. - ill.

-Gyermek- és felnőttprogramok a Költészet Napja alkalmából az epöli Községi Könyvtárban.

47.

Zöldkönyvtári műhelybeszélgetés : (hírek). - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra : a Mediaworks Hungary Zrt. közéleti napilapja. - 35. évf. 096. sz. (2024. április 25.), p. 2. - ill.

-Zöldkönyvtári műhelybeszélgetés volt a tatabányai József Attila Könyvtárban.